

Asia: VN/26666/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksoistutkintouudistus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutusta koskevista muutoksista

Metropolia Ammattikorkeakoulun Opiskelijakunta METKA ja Metropolia Ammattikorkeakoulu Terveys- ja hoitoalan opiskelijat ry - TXO ry kiittävät mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen laeiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta ja lausuu seuraavaa:

METKA ja TXO ry pitävät joustavia koulutuspolkuja lähtökohtaisesti hyvänä asiana. On perusteltua, että sairaanhoitajatutkinnon suorittaneille tarjotaan mahdollisuus erikoistua lisäkoulutuksella ensihoitajaksi, terveydenhoitajaksi tai kätilöksi. Samalla kuitenkin katsomme, että myös suora hakeutuminen ensihoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön opintoihin tulee säilyttää.

Esityksessä koulutusmalli jää monilta osin epäselväksi. Nykyisin on mahdollista hakeutua suoraan suorittamaan ensihoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön tutkintoa (josta opiskelija valmistuessaan saa myös sairaanhoitajan tutkinnon). Lisäksi tarjolla on myös sairaanhoitajaksi valmistuneille suunnattuja täydennyskoulutuksia. Metropoliaassa ensihoitajan ja terveydenhoitajan väyläopinnot ovat laajudeltaan 30 opintopistettä ja ovat maksullisia. Kätilön täydentävät opinnot ovat maksuttomia. Kannatettavaa lakiesityksessä onkin se, että jatkossa myös ensihoitajaksi ja terveydenhoitajaksi valmistavat täydentävät opinnot olisivat maksuttomia.

Esityksen mukaan toisen asteen koulutuksen suorittaneet voivat kuitenkin jatkossakin suorittamaan suoraan ensihoitajaksi ja terveydenhoitajaksi tähtäävää koulutusta. Nykyisessä tutkintoon johtavassa ensihoitajakoulutuksessa sairaanhoitajan opinnot integroituvat ensihoidon näkökulmaan koko koulutuksen ajan, mikä tukee ammatillista osaamista. Epäselvää on, mitä lisäarvoa uusi sääntelymalli tuo, jos koulutuspolut käytännössä säilyvät samankaltaisina kuin nyt, pois lukien kätilön koulutus.

Pidämme erityisen ongelmallisena kätilökoulutusta koskevaa esitystä. Sen kesto pitenisi nykyisestä 4,5 vuodesta viiteen vuoteen, vaikka todellista tarvetta pidentämiselle ei ole osoitettu. Lisäksi koulutuksen laajuus on esityksessä ilmaistu ainoastaan tunteina (3000 h) eikä opintopisteinä, mikä on ristiriidassa korkeakoulujärjestelmän ja muiden pohjoismaiden käytäntöjen kanssa. Tunnit tulisi muuntaa opintopisteiksi (ECTS), jotta koulutus olisi vertailukelpoinen, kansainvälisesti tunnistettavissa ja hallinnollisesti selkeä. Lisäksi 3000 tuntia opintopisteinä tarkoittaa noin 1,85 vuoden opintoja, mikä on ristiriidassa esityksen 1,5 vuoden tavoiteaikaan.

Positiivisena näemme sen, että ensihoitajat laillistettaisiin ensihoitajina, mikä selkeyttää ammattiasemaa ja vastaa työelämän tarpeisiin. Samoin on tärkeää, että kaikki valmistuneet säilyttävät edelleen nykyiset tutkintonimikkeet (sairaanhoitaja AMK + ensihoitaja/terveydenhoitaja/kätilö AMK).

Rahoitusmallin osalta olemme huolissamme. Esityksessä todetaan, että uudet koulutukset huomioidaan korkeakoulujen rahoituksessa vasta vuodesta 2029 alkaen ja kustannusneutraalisti, mutta ei avata tarkasti, millä tavoin. Tämä luo epävarmuutta siitä, miten koulutuksen järjestäjät pystyvät resursoimaan opetuksen ja harjoittelupaikat. Tällä hetkellä rahoitus perustuu hyvin pitkälti valmiiden tutkintojen määrään. Vuonna 2024 Metropolia Ammattikorkeakoulusta valmistui 177 ensihoitajaa, terveydenhoitajaa ja kätilöä (Vipunen). Jos ensihoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön opinnot eivät jatkossa johda tutkintoon, millä perusteella valtio rahoittaa niitä jatkossa?

Tuntuu siltä, että uudistuksella vain symbolisesti estetään kahden samantasoisen tutkinnon suorittamista ja korkeakoulutuksen kasautumista, sillä nykyisin ensihoitaja, terveydenhoitaja sekä kätilö saavat valmistuessaan ns. tuplatutkinnon.

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ammatillista opettajankoulutusta koskevista muutoksista

METKA ja TXO ry eivät lausu tästä.

Lausunnonantajan näkemykset opintotukilain muutoksista

Luonnoksessa esitetään, että ensihoitajan, terveydenhoitajan ja kätilön opinnot eivät olisi tutkintoon johtavaa koulutusta, mutta kuitenkin opintotuen ja esimerkiksi opintolainahyvityksen piirissä. Koska opintojen kokonaiskesto kuitenkin pitenisi, vaatisi tämä lisää resursseja korkeakoululta sekä lisäisi valtion opintotukikustannuksia.

Opintotukilain osalta katsomme, että tukikuukausien kokonaismäärää tulee kasvattaa. Jos koulutuspolut pidentyvät, ei ole kestävä, että opintotuen enimmäismäärä pysyy samana. Muuten

vaarana on, että opiskelijoiden mahdollisuudet suorittaa myöhemmin ylempi korkeakoulututkinto heikkenevät.

Keränen Leevi
TXO ry

Piitulainen Pyry
Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijakunta METKA